

8

REPORT
LIVE IT

Raportoni drejtpërdrejtë

shfrytëzoni
intelegjencën
kolektive

KJO TAKTIKË ËSHTË E DOBISHME
PËR KRIJIMIN OSE MBLEDHJEN E
INFORMACIONEVE, PËR TË RAPORTUAR
PËR NGJARJE PUBLIKE SIÇ JANË
ZGJEDHJET OSE PROTESTAT DHE
BALLAFAQIMIN ME KATASTROFAT DHE
EPIDEMITË

SHEMBUJ NGA VIDEO

● Raportim nga tereni mbi sulmet terroriste në vitin 2008 në Mumbai

Nga qytetarët e Mumbajit

Duke përdorur porosi tekstuale dhe fotografi të telefonisë celulare, njerëz lokal janë vetorganizuar për të gjetur dhe për të shpërndarë informacione që nuk ishin në dispozicion në media gjatë sulmeve terroriste Mumbai. Ky raportim spontan nga shoqëria ka identifikuar të lënduar dhe të vdekur, dhe ka mbështetur koordinimin e dhurimit të gjakut dhe përpjekjeve tjera për ndihmë.

PAJISJET E PËRDORURA: Twitter, Flickr, MySpace, blogjet, telefonat celularë

LINQET PËR MË SHUMË INFORMACIONE:

Fotografi: <http://bit.ly/TiYzh> (flickr.com)

Porositë në Twitter: <http://bit.ly/nOAiD> (flickr.com)

● Grumbullimi i raporteve të qytetarëve mbi dhunën

Nga Foko dhe qytetarët e Madagaskarit

Qytetarët e Madagaskarit i kanë dërguar SMS porosi Fokos rreth raporteve të dhunës nga ana e ushtrisë dhe policisë gjatë demonstratave kundër marrjes së pushtetit në vend. Këto raporte janë publikuar në një hartë në internet, ndërsa një ekip i blogerëve lokal e ka kontrolluar saktësinë e porosive. Duke pasur parasysh që mediet tradicionale ishin komprometuar në atë kohë, ueb faqja e Fokos ka paralajmëruar qytetarët në rajonet me probleme dhe ka ofruar një pasqyrë të krizës më të plotë se raportimi tradicional, njëkohësisht duke siguruar një burim të pavarur informacioni për të raportuar mbi ngjarjet.

PAJISJET E PËRDORURA: IntelliSMS, FrontlineSMS, Ushahidi, Twitter, telefonat celularë, blogimi

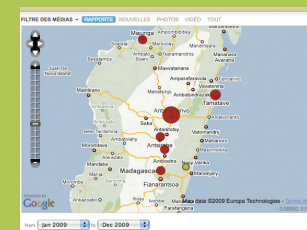
LINQET PËR MË SHUMË INFORMACIONE:

Ueb faqja e FOKOS: <http://foko.ushahidi.com/>

Intervistë me Fokon: <http://bit.ly/QZvvM> (globalvoicesonline.org)

TWITTER

FOKO

PLANIFIKONI AKSIONIN TUAJ

- Raportimi qytetar mund të ketë sukses në shumë regjione, edhe pse gjithmonë do të ketë dallime në bazë të teknologjisë dhe lehtësisë që komuniteti juaj përdor mjete të caktuara. Kjo është një arsye pse Twitter është një mjet efektiv në Indi: përdoruesit indus mund të postojnë postime të reja në Twitter duke dërguar porosi tekstuale nga telefonat celularë, duke përdorur një kod falas të shkurtër, një shërbim i cili nuk është në dispozicion për të gjithë përdoruesit e Twitter-it në mbarë botën.
- Ndoshta nuk do të jetë e nevojshme për të krijuar një pajisje nga e para. Ushahidi, i cili ishte përdorur për të ndjekur dhunën në Madagaskar, ishte ndërtuar së pari për një projekt të ngjashëm në Kenia. Ekipi i Fokos nuk është dashur të krijojë një softuer për këtë qëllim, por është dashur të përshtat atë në fushatën e tyre.
- Një formë e raportimit të drejtpërdrejt është mbledhja e raporteve spontane të ngjarjeve aktuale, siç ishte rasti me sulmet në Mumbai. Që kjo formë e raportimit të jetë e suksesshme, e rëndësishme është që të keni në vend një rrjet të blogerëve dhe të raportuesve qytetar të cilët janë gatshëm të publikojnë dhe t'u përgjigjen raporteve më të reja drejtpërdrejt.
- Një tjetër mënyrë e raportimit të drejtpërdrejt është të koordinoni raportimin paraprakisht, ashtu siç bëri fushata e Madagaskarit. Ky lloj i raportimit ka nevojë për një plan të fortë në terren për të angazhuar raportues të mundshëm qytetarë. Mediet tradicionale mund të përdoren për ngritjen e ndërgjegjësimit për iniciativën.
- Fuqia e raportimit nga shoqëria është në rritje. Në 10 vitet e fundit, mënyra e përgatitjes së lajmit ka ndryshuar dukshëm. Jo vetëm që shoqëria bën lajmet e saja, por edhe mediat tradicionale, nga radio deri te televizioni përfshijnë gjithashtu raportimin qytetarë.

STUDIM RASTI

TITULLI: Heronjtë e pakënduar të paqes (Unsung Peace Heroes)

KUSH: Butterfly Works dhe fondacioni Media Focus në Afrikë

KU: Keni

UEB FAQJA: <http://peaceheroes.ushahidi.com>

PËRSHKRIMI

Heronjtë e pakënduar të paqes kanë nderuar ata njerëz që punonin për paqe pas dhunës paszgjedhore në Kenia në dhjetor të vitit 2007. Kenianët kanë mund të nominojnë individ dhe organizata përmes porosive tekstuale ose postës elektronike dhe me formularët e shtypur për ngjarjet e paqes. Grupi Butterfly Works dhe Media Focus në Afrikë kanë mbledhur këto propozime.

Në bashkëpunim me një shkollë lokale të dizajnit, Nairobis, nominimet janë përkthyer, janë verifikuar dhe shtuar në hartën e përdorur si mjet të raportimit nga shoqëria Ushahidi. Përveç promovimit në internet, heronjtë e paqes kanë publikuar reklama në gazeta, radio, dhe reklama televizive, dhe studentët e Nairobis-it kanë shpërndarë materiale të shtypura. Në 2009 tetë fitues të çmimit Heronjtë e Paqes ishin prezantuar në një televizion kombëtar, ndërsa paratë nga çmimet i kanë shfrytëzuar për mbështetje të komunitetit të tyre dhe për projektet e paqes. Një fitues, Joel, fshehu 18 njerëz për dy javë në shtëpinë e tij për t'i mbrojtur ata nga dhuna. Ai thotë, “kam marrë urime përmes telefonit dhe porosive tekstuale nga komunitete të ndryshme nga të gjitha anët. Me familjen time kemi vendosur të organizojmë një festë dhe të ftojmë këta njerëz, njerëz nga komuniteti im, një këshilltar lokal, dhe administrator për të festuar. Nevoja për të formuar një iniciativë të paqes u shfaq gjatë festës, dhe ata më autorizuan të regjistrojë një grup të paqes dhe të rekrutojë anëtarë të cilët do të punojnë për ballafaqimin me dhunën. “Marten Schoonman nga Media Focus në Afrikë

thotë:” Qëllimi ishte për të përhapur një porosi shprese dhe të fokusohemi në kohë të mira dhe të këqija. Konfliktet janë larg nga zgjidhja, madje edhe sot. Si ‘efekti i fluturës’, një iniciativë relativisht e vogël ka potencial të shpërndajë dhe sjell përfitime të papritura.“

PAJISJET E PËRDORURA: Ushahidi, telefonat celularë, Facebook, ueb faqe.

CAKU: Kombëtar. Mbi 500 nominime për një muaj, ndërsa në ditët kur mediet keniane raportuan për fushatën, ka arritur kulmi, deri 80 nominime në ditë.

KOSTOJA: 18,000 \$ USD (sistemi i SMS-ve ka kushtuar 3,000 \$ USD; tjerat janë shpenzuar në promovimin dhe në çmimet që iu janë dhënë fituesve).

BURIMET: Personeli lokal, vullnetarë dhe organizata partnere në promovimin e fushatës dhe përgatitjen e faqes në Facebook. Juria profesionale lokale e balancuar.

KOHA: Një muaj për grumbullimin e nominimeve; Tre muaj më vonë, është mbajtur ceremonia e dhënies së çmimeve të heronjve të paqes.

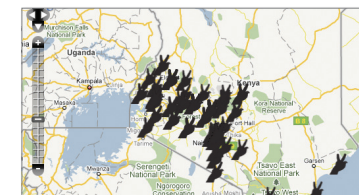
NIVELI I VËSHTIRËSISË: 3 nga 5

LINQE PËR MË SHUMË INFORMACIONE:

Projektet e heronjve: <http://bit.ly/3T67Xo>

(mediafocusafrica.org)

Artikulli: <http://bit.ly/7UdtG> (butterflyworks.org)

BËJENI VET

Pyet

- Në cilën mënyrë raportuesit nga terreni merrnin informacionin nga njëri tjetri? A do të përqendroheshin në telefonat celularë, ose në internet, si një mënyrë për të pranuar dhe shpërndarë informacionin?
- A do të përpigëni për të koordinuar raportimin spontan, apo do të bëni një plan paraprak në bashkëpunim me qytetarët gazetarë?
- A ka ndonjë pajisje të gatshme që mund ta shfrytëzoni për mbledhjen e raporteve, ose do të duhet të përgatitni diçka?
- Si është plani i juaj i promovimit në media dhe në terren? Fushata për raportim të drejtpërdrejt zakonisht ka një publicitet në emër të teknologjisë së përdorur dhe çështjes me të cilën ka të bëjë. Si do të menaxhoni me këtë lloj të vëmendjes së medieve dhe rritjen e raporteve që ajo mund të sjellë?
- Si raportimi i drejtpërdrejt do të ketë ndikim të fortë, ai duhet të jetë i lidhur me çështje aktuale ose të nxehtë. Cilin rast aktual mund ta shfrytëzoni që të përfshini më shumë publikun tuaj?
- Mendoni cili do të jetë mjeti më i mirë për tu përdorur për të raportuar drejtpërdrejt. Në çfarë konteksti diçka si Ushahidi do të punojë më mirë? Cilat janë kufizimet në kontekst të fushatës tuaj?
- Si mund t'i shmangeni problemit se disa nga këto sisteme punojnë vetëm kur shumë njerëz janë të përfshirë?

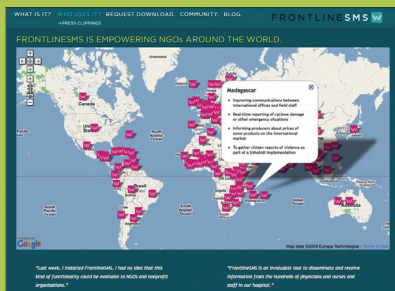
shfrytëzoni intelgjencën kolektive: f4

Mënyra të ndryshme për të bërë këtë

- 1 Ju mund të përdorni raportimin mobil për të tërhequr vëmendjen kolektive për një çështje. Pyetni njerëzit për t'u përgjigjur pyetjeve në lidhje me fushatën tuaj duke dërguar porosi tekstuale ose foto me telefonat e tyre celularë. Këto raporte pastaj mund t'i vëndoni në faqe interneti në të cilën mund të ketë qasje edhe nga telefonat celularë.
- 2 Raportimi drejtpërdrejt mund të siguroj mbrojtësit gjatë protestës apo aksionit. Dy mjete që janë përdorur për këtë qëllim janë Twitter dhe një program video mobil të quajtur Qik.com, me të cilën mbrojtësit mund të shpërndajnë tekst dhe video të reja se kush mund të arrestohet, dhe të tërheqë vëmendjen për këtë lajm nga mbështetësit nga e gjithë bota.
- 3 Në qoftë se mediat nuk i kushtojnë vëmendje, ose nëse fushata juaj përballet me censurë, mbrojtësit mund të përdorin mjete si Twitter apo Ushahidi për të raportuar për aksionet e drejtpërdrejta. Këto raporte mund të përdoren për të tërhequr vëmendjen e medieve ndërkombëtare.
- 4 Nëse keni një lidhje të shpejtë të internetit, ju mund të transmetoni një ngjarje të fushatës tuaj drejtpërdrejt përmes videos në internet duke përdorur një kompjuter, një videokamerë (e cila mund të jetë instaluar në kompjuterin tuaj), dhe një program për transmetim të drejtpërdrejt të videove siç është Ustream.tv apo Livestream.com.
- 5 Ju mund ta mbroni informacionin nga konfiskimi ashtu që do t'i renditni në të gjithë rrjetin e mbështetësve të besuar. Në qoftë se njerëzit kanë foto ose video, ata mund t'i ndajnë me të tjerët që ndodhen jashtë zonës së rrezikut duke e transferuar nga telefoni në telefon, ose me postë elektronike, dhe pastaj mund të fshinë atë fotografi nga telefonat e tyre.

PAJISJET NË FOKUS

Raportimi i drejtpërdrejt dhe menaxhimi i kontakteve
FrontlineSMS (<http://www.frontlinesms.org>) mundëson komunikimin e një numri të madh të njerëzve pa lidhje interneti. Mbrojtësit mund të përdorin FrontlineSMS për të dërguar porosi nga laptopët e tyre përmes rrjetit të telefonisë celulare, të cilat pranojnë si porosi tekstuale. Mund të përdoret për komunikim një dhe dy kahësh. Mbrojtësit e kanë përdorur FrontlineSMS për monitorimin e të drejtave të njeriut, organizimin e protestave, kryerjen e sondazheve publike, dhe alarme emergjente. Një komunitet aktiv në internet ofron mbështetje të ndryshme për përdoruesit që e përdorin për herë të parë.

shfrytëzoni inteligjencën kolektive: f5

KËSHILLA

KEN BANKS NGA FRONTLINESMS, MBI BASHKËPUNIMIN:

“Me përdorimin e teknologjive, mund të kombinoni zërin kolektiv të njerëzve. Mund të mblidhni informacione nga raportet e drejtpërdrejta të lajmeve të cilat vijnë nga media të zakonshme. Tërësia e tyre së bashku jep një pamje shumë më të madhe të asaj që po ndodh në terren”.

DINA MEHTA, HULUMTUES NË FUSHËN E TEKNOLOGJISË, MBI FUQINË E SHOQËRISË:

“Ekzistojnë komunitete që me kalimin e kohës janë zhvilluar në disa hapësira në ueb, në blogje, Facebook, Twitter. Këto mjete lejojnë që të lidheni me të gjithë komunitetet në internet, për të vepruar si shpërndarës të njerëzve të lidhur. Pra, kur diçka ndodh dhe ju duhet të përgjigjeni, është diçka në lidhje me mobilizimin spontan të një komuniteti që tashmë ekziston në internet, përmes nyjeve të shumta dhe shpërndarësve që keni krijuar për të lënë gjurmët e juaja në ueb”.

SAMI GHARBIA, NGA GLOBAL VOICES, MBI ARRESTIMIN GJATË RAPORTIMIT TË DREJTPËRDREJT:

“Aktivistët janë duke përdorur Twitter për të njoftuar blogerët tjerë dhe aktivistët në lidhje me rastin e arrestimeve të blogerëve. Kemi parë rastin e një gazetari amerikan, i cili ishte dëshmitarë i një demonstratë në qytetin Mahalla në Egjipt gjatë grevës së 6 prillit. Kur ai u arrestua, ai vetëm dërgoi një porosi në Twitter me tekstin “arrestuar” dhe alarmoi miqtë, të afërmit e tij, dhe madje edhe ambasadën e SHBA-ve për të ndërhyrë dhe liruar nga burgu. “